

Nemzetközi konferencia a rehabilitációról

E hét végén Szegeden tartják VIII. konferenciájukat a szocialista országok pszichiátriai rehabilitációs szakemberei. Tanácskozással egyidőben zajlik a Magyar Rehabilitációs Társaság vándorgyűlése. A közös tudományos ülést, melynek fővédnöke Hutas Imre miniszteriumi államtitkár a pszichiátriai rehabilitációs szekció szervezi a Magyar Pszichiátriai és Rehabilitációs Társaság, valamint a SZOTE támogatásával.

A konferencia résztvevői a család, a munka, a szabad idő lelki rehabilitációt segítő szerepéről, az alkohol-betegek társadalmi újrabeilleszkedéséről, a pszichoterápia és a rehabilitáció kapcsolatáról tanácskoznak. A

vándorgyűlés szakemberei pedig a mozgásszervi, belgyógyászati és pszichiátriai rehabilitáció lelki kérdéseivel foglalkoznak.

Az ülést tudományos programok egészítik ki. Így a résztvevők ellátogatnak az Őpusztaszeri Elmészocialis és Foglalkoztató Otthonba, a vakok intézetébe és a Nagyfai Alkoholelvonó és Munkaterápiás Intézetbe.

A tanácskozás holnap, pénteken kezdődik a Csongrád Megyei Tanács disztermében megrendezendő ünnepélyes megnyitóval. Ezt követően Szabó G. László, a megyei tanács elnökhelyettese nyitja meg azt a kamara kiállítást, amelynek anyagát a művészeti terápia során alkották a testileg vagy lelkileg sérült emberek.

Manninger Rezső emlékérem

Tegnap, szerdán a Magyar Mikrobiológiai Társaság kongresszusának ünnepélyes megnyitóját követő plenáris ülésen adták át a Manninger Rezső-emlékérmeket. Az elismerést kifejező plakettet minden második esztendőben kapják azok a mikrobiológusok, akik saját munkaterületükön, illetve a mikrobiológiai társaság életében tevékenykedtek kiválóan.

A kétszeres Kossuth-díjas egyetemi tanárról, a bakteriológia és járványtan nemzetközileg elismert szakterületéről elnevezett emlékérmeket az idén Szeri Ilona, a budapesti Semmelweis Orvostudományi Egyetem mikrobiológiai intézetének egyetemi tanára, illetve Szita József, az Országos Közegészség- és Járványügyi Intézet tudományos osztályvezetője kapta.

Gyuevecs

bogtak. Partmentében csak, mert a helyi tűzijáték-biztonság mindig föllötte ilyenkor vörös rakétáit.

Szóval, mi minden tőlünk telhetőt megtettünk szép tavunk tisztasága érdekében. Ha a lábunk új-ját bele-belenyújtottuk néhány napján, egész nap futkározott a hideg a hátunkon tőle, és nem áttalottunk dideregni. Estére kelvén most is jól fölöltöztünk lefekvés előtt, és nagyon sajnáltuk, hogy hálósákokat nem vitünk magunkkal. Mennyivel okosabbak azok, akik hátizsákkal jártak, és három fa közé kvartélyozták be magukat. Zsákjukból vették ki a hálósákokat, kis zsákból a nagy zsákokat, belekötötték magukat, és egy üveg tonik vagy kóla társaságában nagyokat aludtak. Hogy mivel keresztelték meg a kólát vagy tonikot, azt nem tudhatom, amiként azt se, akkor hová lettek, amikor a nagy víz a parjait nyaldosta. Mi inkább olyan lapokat küldtünk az itthon vagy otthon maradtaknak, hogy annak a jó most, aki otthon fázhat. És mindez a földszaggató hatalmas kánikula után történt.

Nagyon ne tessék azért sajnálni bennünket, mert a mi nemzedékünk annyira megtanulta már a nélkülözést, hogy a semmittevést akkor is elviseli, ha majdnem belepusztul. Volt egy szomszédunk, az első ebédnél kinyilatkoztatta már, ő másnap hazamegy, de a legutolsó napot is megtoldotta még egy féllal, úgy belejött. Egészen jól első-rakoztatott bennünk az is, hogy a meteorológiai intézetnek egyszer se sikerült eltalálnia, milyen idő várható, noha karnyújtás-

nyira szolgáltatott neki az adatokat hozzá. Az pedig gyönyörűségünkre szolgál, hogy a televízió a szó szoros értelmében eláztatta a hamisat jövőendő időjárás-prófétát, nem adván esernyőt se a feje fölé. Addig a másfél perccig legalábbis nem, ameddig beszélt. Elsőhajtottuk magunkat: hej, ha minden prognózis készítőjét legalább ennyire kitennénk az időjárás szeszélyeinek, amikor kiderül, hogy beszaladt a madzag!

Nagyon rossz emberi tulajdonságunk, hogy akkor is eszünk, amikor nem csinálunk semmit. De még mi-csoda ételeket! Gyuevecset például herány-tokányt, lionti sertésmáját, Orly módra, Pékné módra, szép-asszony módra, bakonyi módra készítet húsokat, valamint Esterházy-rostélyost és serpenyős rostélyost. Elhatároztuk, jövőre, ha megérjük, és nem fagyunk meg addig, összeállítunk egy módra-szótárt, amiből kiolvasható lesz, melyik jelenti a közönséges paprikáskrumplit. A gyuevecsről a hat nyelven beszéző üdülősegreglet egyik tagja se tudta megmondani, mi lehet, mindnek az étlapjára így írtak csak föl. Pedig mennyire egyszerű! Olyan, mint a braszói aprópecsenye, tehát mindenféle cafathúsokból elkészíthető, csak rizzsel van higitva a krumplival. Vagy töményítve? Újmechanizmus-étel, az biztos.

Belénk szállt a jótét-lek is a két hét alatt. A portástól például úgy köszöntünk el, mondja meg az utánunk jövőeknek, nekünk nagyszerű időnk volt. Legalább ilyet kívánunk nekik is. Ezt is nevezhetnénk adóügyi újmechanizmus-köszöntésnek. Gyuevecs!

Horváth Dezső

Új film

Színes magyar film. Írta és rendezte: Tolmár Tamás. Fényképezte: Novák Emil. Zene: Selmeczi György. Főbb szereplők: Kaszás Attila, Pogány Judit, Rudolf Péter, Kovács Adél, Hársing Hilda.

„Ez egy ilyen nap”. Ez a mondat, lettlegyen bármennyire rosszszíűen pestiesch a határozatlan névelő magyarul használatának ily kivívóan negatív stílusértéket, sőt — divatot adományozó — kulcsnak számítana az elsőfilmes forgatókönyvíró-rendező, Tolmár Tamás művében; mottóként, reklámszlogen gyanánt éppúgy olvashatjuk, miként a filmben sokszor el is hangzik.

Egyetlen nap történetéből forgattak már el párszáz-ezernyi celluloidszalagot, de ez még hagyján. Az is, hogy nem minősíthető éppen a legeredetibb megoldások egyikének, hogy két sztoriszálon ismerkedhetünk meg a kétféleképpen (fő)hősnek szánt két főszereplővel, s a „váltogató módszerrel” készített jelenetek legelső darabjai után az akár csak féllámban figyelők is sejt-hetik, hogy a két szál biza egyszer találkozni fog. Szintén tegyük félre azt a mal-lórt, (elvégre lehet véletlen is), hogy az alig pár hónapja vetített, s szintén a legutó-bbi magyar játékfilm-szemlén bemutatott, *Vakvilágban* című Gyarmathy Livia-film módszere kísértetiesen hasonlít a *Zuhanás* közben fent említett eljárásához — azt viszont már végképp nem értem, hogy Tolmár Tamás saját bevallása szerint *rosszkedvében* írott történetében miért az a ki-indulópont, ami.

Adott egyfelől Főhős I. Azért is neki adományoz-hatjuk az aranyérmet, mert „dramaturgiai szála” részint jóval erőteljesebb, mint a másik, részint meg a fiatal *Kaszás Attila* alkatára kitű-nően rimelő teljesítménye a figura eredendő súlytalansá-gán nagy erővel úrrá lenni képes játékinelligenciát bi-zonyítván, jócskán indokolja ugyanezt. Szóval itt van Fő-hős I. korunk hőse, aki vi-deóban utazik. Olyan ellen-szenves, seftelő, vagánykodó, önhitt kis tetű, mint annak a rendje. Tűzpiros BMW-je van, de — kezdetül az ért-elmetlenség — kell neki még egy kocsi. Egy kicsi, a tűzpirosnál szemlátomást jó-val öcskább, bogárhátú Volkswagen, 120 ezerért.(?) Teljességgel a rejtélyek bi-rodalmába tartozik, mi a fe-nének vágyakozik rá ennyire, no de ki állítja, hogy a videóval kupecsedők között csak normális emberek van-nak? Tény viszont: a ponyo-dalom igazából innen indul, Tolmár Tamás tudja, miért.

Zuhanás közben

Főhős II. foglalkozására nézve taxisofőr, építkezik, és kezdetül főként abban közös a videóárus, farkas-törvények között farkasem-beri (Wolfnak hívják) Fő-hős I-gyel, hogy stílusosan szólva, őt is dobni kívánja a nője. Videóst, szíve hölgye a Novotelben angol úrral hely-lyettesíti, taxis barátja recept szerint elutazik a mamához, lévén fáradt min-dig, s nem óhajt részt ven-ni a pilótával a nemi élet örömeiben. Időközben Főhős I-hez csatlakozik egy kissé buggyant, ám életében min-den bizonnyal mindenféle pokolbugyrokot megjárt né-hai tanerő (Pogány Judit), kinek férje elmebeteg, ő maga meg a videolovag al-kalmi tetteitársává lőn, hü-en kitartva mellette üldöz-tetésben és volán melletti kollektív vodkázásban, egé-szen a Duna fenekéig.

Mindaz, ami a történetet innen további irányokba gördíti, higgyék el: már nem is igazán érdekes. Egy leleplező erejű összkép és egy rossz film által (már megint) dokumentált alkotói szemléletmód és világlátás annál inkább.

Videós-bulik. Százszerek röpködnek. Taxisofőr-világ, bár mostani képviselője eléggé szerencsétlen kis ba-leknek, született áldozatnak ábrázolhatik. BMW-k, Toyoták, ezreskötegek. Ime: elő-tűnk a korszellem, premiér planban. Mindaz ami fontos, ami számít, aminek súlya, helye van, ami ideál. Az a szemüveg pedig, amin az al-

kotók néznek a didaktikus, hol funkciótlannul művésze-dő, hol a legközhelyesebb krimielemekeket melodráma-val és üres lélektani patro-nokkal ötvöző filmben: ki-fejezetten idegesítő. A ma-gyar világban (tudjuk, ugye-bár) van videós maffia. Megmutatják. De úgy *aho-gyan nincs*. Van rengeteg lakótelep. *Igy* nincs. Van emberi nyomorúság, renge-get szétmarcangolt élet, ijesztő sivárság — *így* nincs. Mert a lélektan és a valós társadalomábrázolás, gya-nítom, nem BMW-kben, presszókban és parkettás la-kások franciaágyai között tenyészik; Tragantok, sőt, 'autobuszok-villamosok-tro-lik, lakótelepi panel-lyukak, havi 5 és fél ezrek körül ta-lán inkább.

„Ezt a történetet rosszked-vemben írtam. Mozgatórugó-ja a véletlen, amely egy ha-táron túl maga a sors. Ez egy kitalált történet, a vég-kifejlett korrekt tragédia. Ez a film arról szól, hogy egy hajszál választja el éle-tünkben a realitást az irre-alitástól, s hogy a morál gátjai könnyedén átszakad-hatnak. Ez a történet egy pillanatot merevít meg — zuhanás közben.” — írja Tolmár Tamás. A legutolsó akkordot pedig a film tán egyetlén üde ötlete, a *Gelley Kornél* által oly pompásan alakított Hoffmann úr a vak zongorista üti le a legvégén. Halott! sofőr a Dunában, rendőrök, tűzoltók, mentő. Lehet tovább videózni.

Domonkos László

Befejeződött a nemzetközi neurobiológiai szimpózium

Szerdán Tihanyban befeje-ződött a Magyar Tudomá-nyos Akadémia Balatoni Limnológiai Intézetében tar-tott nemzetközi reuobioló-giai szimpózium. A négyna-pos eszmecsere 14 ország neves szakemberei vettek részt. Az idegsejteket össze-kötő ingerületátvivő anya-gok kutatása terén elért leg-újabb eredményeket ismer-tették, vitatták meg. E té-makörben ez volt a hatodik nemzetközi tanácskozás a ti-hanyi intézetben, ahol fig-yelmet keltő eredményeket érték el az ingerületátvitel kutatásában.

A tanácskozás befejezése alkalmából Salánki János akadémikus elmondta az MTI munkatársának, hogy a neurobiológiai kutatások-ban köszönhetően különö-sen előrelépés történt az idegsejtek között közvetítő kémiai anyagok meghatáro-zása terén. Olyan elektrofi-ziológiai módszerek és esz-közök születtek, amelyek már alkalmasak a sejten

keletkező áramok mérésére, s az adatok számítógépes tá-rolására. Ezek a vizsgálatok egyértelműen eldöntöttek számos korábban vitatott kérdést. Új, pontos informá-ciókhoz jutottak a tudósok az ingerületközvetítő anya-gok hatását befolyásoló rendkívül kis mennyiségben jelenlevő úgynevezett modu-látorok kémiai összetételéről, szerkezetéről. Bebizonyo-sodott, hogy az ingerületová-bítást a feltételezettnél is több tényező befolyásol-hatja. Az állat táplálkozása ugyanúgy közéjük tartozik, mint például a szennyezett környezet. Ezek a megállá-pítások pedig már fontos hoz-zájárulást jelentenek az inge-rületátvivő anyag termelődé-sének, hatásának, s a hibái-ból eredő betegségeknek a gyógyításához.

A mostani tihanyi tanács-köszönésen elhangzottak szer-int megdőlt, az a korábbi híre-delem, hogy az idegrend-szer nem regenerálódhat. A bizonyosságot szolgáltató neve-

zetes kísérlet során amerikai tudósok, vizicsiga idegrend-szerének egy részét távolították el és figyelték meg annak regenerálódását. Ezek után már bizonyosan meg le-het találni a regenerálódási folyamat serkentésének mód-ját is. E nagy jelentőségű fel-fedezésnek az idegrendszeri sérülések gyógyításában le-het fontos szerepe.

A tihanyi kutatási ered-mények alapján foglalkoz-tak a tanácskozáson a kör-nyezetszennyezés idegrend-szeri következményeivel. Elsősorban a különféle ne-hézfémek hatásait vizsgálták. Bebizonyosodott ugyanis, hogy ezek az anyagok nem-csak a légutakat támadják meg, hanem a sejtek tevé-kenységét is befolyásolják, hatnak a közvetítő anyagok termelődésére is. Ennek tisztá-zása jól hasznosítható támpontokat ad a károsodás kivédéséhez — mondotta be-fejezésül Salánki János.

(MTI)

Megkezdtek a katonai szolgálatot

Sorkötelesek bevonulása Szegeden

A „kibic”, a kívülálló sem tudja közömbösen szemlélni, amikor a búcsúzás pil-lanataiban az újonck meg-illetődvé köszönnek el hoz-zátartozóiktól. Egyikük az édesapa hátbaveregetésével kísérve indul el a megkur-tított hajú társak felé, má-siuk felesége terhet si-mítja végig, a legtöb-ben pedig azon fogadkoz-nak, hogy barátaik jópofás-kodó tanácsait feltétlenül betartják majd. És felszáll-nak a különautóbuszra, amely a laktanyába viszi

őket. Ezek a képek a bevo-nulások alkalmával vissza-térőek, csak éppen akik fél évvel ezelőtől bújtak egyen-ruhába, azok ma már ala-posan ismerik a katonaele-tet, és ők fogadják, gardi-rozzák azokat a fiatalokat, akik tegnap, illetve a mai napon érkeznek hozzájuk a kőretekbe.

A Csongrád Megyei Had-kiegészítési és Területvédel-mi Parancsnokság tegnap, szerdán reggel kezdte meg a sorköteles fiatalok bevo-nultatását. Valamennyi be-hívót kapott fiatalember orvosi vizsgálaton, adategyez-tésen vett részt, illetve jogi tájékoztatót hallgatott meg az újszegedi Sportcsar-nokban, amely hagyomány-san otthont ad az esemény-nek. A kiegészítő parancs-nokság a néphadsereg ér-dekeit szem előtt tartva a lehetőségekhez képest úgy szervezte a sorkötelesek el-osztását, hogy a házások la-kóhelyükhöz közel eső lak-tanyában teljesítsék a szol-gálatukat. Tegnap és ma a néphadsereghez, illetve a határőrséghez is történik be- vonultatás. Megkezdik a szolgálati idő letöltését az egyetemre és főiskolára elő-

felvettek, a tartalékos tiszt, illetve tiszthelyettesi kép-zésben részesülők, és azok a sorkötelesek is, akik a ka-tonaidót egyben teljesítik.

*

A sorkötelesek búcsúztató ünnepségét tegnap délben tartották. A bevonulókat, hozzátartozóikat a Him-nusz elhangzását köve-tően Menedi Károly al-ezredes, a Csongrád Me-gyei Hadkiegészítési és Te-rületvédelmi Parancsnokság parancsnokhelyettese kö-szöntötte. Felolvasták a hon-védelmi miniszter diszpa-rancsát, majd Kulcsárné Kiss Piroksa, a Hazafias Népfront Szeged Városi Bi-zottságának titkára búcsúz-tatta a katonai szolgálatu-kat megkezdő fiatalokat. Ez-után Izsai Pál tizedes, két-szeres kiváló katona átadta a fegyvert Gázso Pál be-vonulóknak. A néphadsereg nevében felelősségvállaló be-szédet Létei Attila őrnagy mondott. Az elnöki zárszó után felcsendült az Interna-cionálé, majd a sorkötele-sek elvonultak az állomás-helyekre.

V. F. S.

Öntözőgép-bemutató

Magyar kertészek igényeinek megfelelően konstruált gépet mutatott be szerdán a Kecskemét-szikrai Allami Gazdaságban az osztrák Bauer-cég. A berendezés szőlők, gyümölcsösök öntözésére és levéltrágyázásra egyaránt alkalmas. A gyümölcsfákra 3,5 méter magasságból szórja a mesterséges csapadékot. Az önjáró gép öntözőberendezé-seit számítógép vezérli. A bemutatott példányt a Kecke-mét-szikrai Allami Gazdaság vásárolta meg, 62 hektáros almáskertjéhez.